

Krzysztof Sulima

Certyfikacja rusztowań

Wymagania dotyczące rusztowań budowlanych w świetle obowiązujących w Polsce przepisów prawnych

W przypadku rusztowań nie ma obligatoryjnych i jednolitych przepisów dotyczących zasad wprowadzania rusztowań na unijne rynki. Nie mają również zastosowania procedury unijnego systemu **znakowania produktów znakiem CE**. Każdy kraj członkowski Unii stosuje własne przepisy. Ze względu na różnice w przepisach poszczególnych członków Unii nie są wzajemnie uznawane dokumenty i wyniki potwierdzające zgodność z wymaganiem innego (innych) kraju (krajów) Unii (np.: we Francji nie są uznawane dokumenty dopuszczające do obrotu i stosowania i certyfikaty niemieckie, zaś w Niemczech dokumenty francuskie).

W Polsce wymagania, kryteria oraz zagadnienia bezpieczeństwa eksploatacji rusztowań regulują m.in. akty prawne, normy techniczne, procedury certyfikacyjne. System zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji rusztowań, wymagania i kryteria, jakie powinny spełniać rusztowania, przedstawiono na rysunku.

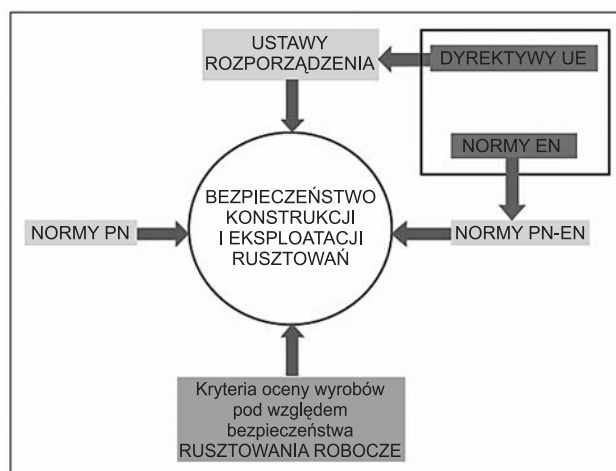
Istotnym aktem prawnym regulującym warunki dopuszczenia rusztowań do obrotu i stosowania jest ustawa z 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów, która w art.6 p.1 mówi:

... w przypadku gdy brak jest szczegółowych przepisów Wspólnoty Europejskiej dotyczących bezpieczeństwa określonego produktu, produkt wprowadzany na rynek uznaje się za bezpieczny, jeżeli spełnia określone przepisami polskimi szczegółowe wymagania dotyczące bezpieczeństwa produktów.

W przypadku rusztowań mają zastosowanie przede wszystkim:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy;
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych.

Komentarza wymaga przede wszystkim § 108 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 6 lutego 2003 r. (Dz.U. 2003, nr 47, poz. 401), który wprowadza obowiązek poddawania badaniom elementów rusztowań. Przeprowadza się badania na zgodność z wymaganiami określonymi w kryteriach oceny zgodności wyrobów pod względem bezpieczeństwa, przy czym dokument ten w rozporządzeniu nie jest jednoznacznie zdefiniowany. Problem ten wyjaśnia się po zapoznaniu z procedurami certyfikacji rusztowań przeprowadzanych w ramach polskiego systemu certyfikacji. Od 1994 r. certyfikację rusztowań systemowych roboczych wg dokumentów odniesienia *Kryteria oceny wyrobów pod względem bezpieczeństwa* przeprowadza Instytut Mecha-

System zapewnienia bezpieczeństwa eksploatacji rusztowań, wymagania i kryteria jakie powinny spełniać rusztowania

zacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego jako jednostka akredytowana przez PCA. Zapis, znajdujący się w rozporządzeniu z 2003 r., nadaje nową rangę prawną dobrowolnej certyfikacji rusztowań, która prowadzona była już od dawna.

Obecnie certyfikacja rusztowań przeprowadzana jest w IMBiGS na podstawie trzech dokumentów dotyczących systemowych rusztowań roboczych:

- K/0812-72/1/05 – KRYTERIA OCENY WYROBÓW POD WZGLĘDEM BEZPIECZEŃSTWA. Rusztowania systemowe stojące; nieruchome, robocze;
- K/0812-72/2/99 – KRYTERIA OCENY WYROBÓW POD WZGLĘDEM BEZPIECZEŃSTWA. Rusztowania systemowe; stojące, ruchome (przejezdne), robocze;
- K/0812-72/3/01 – KRYTERIA OCENY WYROBÓW POD WZGLĘDEM BEZPIECZEŃSTWA. Rusztowania systemowe; stojące, ruchome (przejezdne), robocze niskie.

Kryteria zostały opracowane przez Ośrodek Certyfikacji IMBiGS na podstawie PN, PN-EN oraz innych przepisów i są stale aktualizowane i doskonalone. Przed wprowadzeniem są przedstawiane do zaopiniowania przedstawicielom producentów i użytkowników zrzeszonym w Polskiej Izbie Gospodarczej Rusztowań, a następnie opiniowane przez Komitet Techniczny IMBiGS i Radę ds. Certyfikacji. W skład Rady wchodzi niezależni eksperci, będący przedstawicielami nauki, firm producenckich i użytkowników. Na podstawie uzyskanych opinii kryteria są zatwierdzane przez Dyrektora IMBiGS. Wieloletnia praktyka (12 lat) wskazuje, że certyfikacja rusztowań w IMBiGS stanowi ważne i niezbędne ogniwo w systemie zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przy eksploatacji rusztowań roboczych.

(dokończenie na str. 88)

Certyfikacja rusztowań...

(dokończenie ze str. 64)

Podobne stanowisko dotyczące interpretacji zapisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych reprezentują:

- **Stowarzyszenie Dystrybutorów Maszyn Budowlanych:**

... Jedyną jednostką posiadającą uprawnienia do badań elementów rusztowań na zgodność z wymaganiami i co za tym idzie, posiadającą kryteria oceny wyrobów jest IMBiGS. W związku z powyższym wszystkie wprowadzane do obrotu rusztowania muszą przejść badania w Instytucie. Instytut, nadając wyrobom znak bezpieczeństwa B (który od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej jest znakiem dobrowolnym), poświadczają jednocześnie, że wyrób spełnia wymagania konstrukcyjne i materiałowe określone w kryteriach oceny wyrobów pod względem bezpieczeństwa...

- **Komisja Zarządu Polskiej Izby Gospodarczej Rusztowań ds. Certyfikacji, deklaracji zgodności z normą oraz dopuszczeń rusztowań do obrotu na rynku:**

... w chwili obecnej polskie prawo nie precyzuje dokładnie, jakie dokumenty powinien mieć dystrybutor lub producent sprzedający rusztowania na rynku polskim. Niemniej należy stwierdzić, że takimi dokumentami są wszystkie możliwe dokumenty potwierdzające bezpieczeństwo elementów wchodzących w skład systemu rusztowań. Komisja stwierdza przy tym, iż jedynym obecnie w Polsce zbiorem wszystkich norm i przepisów dotyczących bezpieczeństwa elementów rusztowań

waniowych są kryteria oceny opracowane przez IMBiGS. Komisja stwierdza, iż dokument potwierdzający spełnienie kryteriów IMBiGS w przypadku producentów/dystrybutorów systemów rusztowań na rynku polskim może być jednym z dokumentów „dopuszczających” system rusztowań do sprzedaży i użytkowania na rynku polskim. Komisja skieruje prośbę do Zarządu, aby umieścić na internetowej stronie Izby informacje na powyższy temat w formie: „z uwagi na bezpieczeństwo montażu, demontażu oraz użytkowania rusztowań zaleca się poddawanie rusztowań dobrowolnej certyfikacji, na przykład w IMBiGS lub poddanie systemu rusztowań procedurom weryfikacji na spełnienie kryteriów zgodnie z zapisem rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. nr 47, poz. 401)...

W świetle tych interpretacji i stanowiska branżowych organizacji, takich jak Polska Izba Gospodarcza Rusztowań oraz Stowarzyszenie Dystrybutorów Maszyn Budowlanych, certyfikat bezpieczeństwa IMBiGS na znak „B” jest dokumentem dopuszczającym rusztowania do obrotu i stosowania na terenie Polski. Spis systemów rusztowań, na które wydano certyfikat IMBiGS na znak „B”, zamieszczony jest na stronach IMBiGS i/lub PIGR.

Krzysztof Sulima

Członek Komisji Zarządu ds. „Certyfikacji, deklaracji zgodności z normą oraz dopuszczeń rusztowań do obrotu na rynku” Polskiej Izby Gospodarczej Rusztowań.